

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ

ПІЛЬГОВИХ КАТЕГОРІЙ У ЛІЦЕЇ

Охорона дитинства – система державних та громадських заходів, спрямованих на забезпечення повноцінного життя, всебічного виховання і розвитку дитини та захисту її прав.

Дитинство – найважливіший період у становленні особистості. Саме тоді людина потребує найбільшої уваги та захисту. Від ставлення до дітей, розуміння їхніх проблем, інтересів та потреб, стану охорони дитинства залежить доля кожної людини і розвиток суспільства загалом.

На сьогоднішній день, на жаль, немає таких навчальних закладів, де б не навчалися учні з соціально-незахищених категорій. Держава надає таким учням матеріальну, грошову допомогу, але цим дітям потрібна ще й педагогічна та соціально-психологічна допомога.

У ДНЗ «Березанський професійний аграрний ліцей» систематично проводиться дослідження з метою виявлення дітей соціально-незахищених категорій, а саме:

Діти-сиріти та діти, позбавлені батьківського піклування

Дитина – сирота – дитина, у якої померли чи загинули батьки.

Дитина, позбавлена батьківського піклування – дитина, яка залишилася без піклування батьків у зв'язку з позбавленням їх батьківських прав, відібранням у батьків без позбавлення батьківських прав, визнанням батьків безвісно відсутніми або недієздатними, оголошенням їх померлими, відбуванням покарання в місцях позбавлення волі та перебуванням їх під вартою на час слідства, розшуком їх органами внутрішніх справ, пов'язаним з ухиленням від сплати аліментів та відсутністю відомостей про їх місцезнаходження, тривалою хворобою батьків, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки, а також діти, розлучені із сім'єю, підкинуті діти, батьки яких невідомі, діти, від яких відмовилися батьки, та безпритульні діти.

Статус дитини сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування – визначене відповідно до законодавства становище дитини, яке надає їм право на повне державне забезпечення і отримання передбачених законодавством пільг та яке підтверджується комплектом документів, що засвідчують обставини, через які дитина не має батьківського піклування.

Особи із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – особи віком від 18 до 23 років, у яких у віці до 18-ти років померли або загинули батьки, та особи, які були віднесені до дітей, позбавлених батьківського піклування.

**Роз'яснення порядку прийняття рішення
про надання статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої
батьківського піклування, дітям, які набули відповідний статус до
набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від
24.09.2008 № 866:**

- Відповідно до листа Державного департаменту з усиновлення та захисту прав дитини від 18.09.2009 № 3.2/6-49/4050 щодо роз'яснень стосовно прийняття рішення про надання статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування порядок прийняття рішення про надання дитині відповідного статусу запроваджено пунктами 22 Порядку.
- Зокрема зазначено, що рішення про надання статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської чи районної у місті ради за місцем походження такої дитини за поданням служби у справах дітей. У рішенні зазначаються прізвище, ім'я, по батькові дитини, дата народження, обставини, за яких вона залишилась без батьківського піклування, документи, які підтверджують ці обставини, та форма влаштування дитини.
- Статтею 58 Конституції України визначено, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі. Враховуючи наведене:
 - для дітей, які залишились без батьківського піклування **до 17 жовтня 2008 року**, набуття відповідного статусу має підтверджуватися комплектом документів, що засвідчують обставини, за яких дитина стала сиротою або залишилась без батьківського піклування. Окремого рішення органу опіки та піклування щодо надання відповідного статусу дітям зазначеної категорії на сьогодні ухвалювати **не потрібно**;
 - для дітей, які набули відповідного статусу **з 17 жовтня 2008 року**, прийняття рішення органу опіки та піклування про встановлення статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, **є обов'язковим**.
- Статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування повинні підтверджуватися комплектом документів, що засвідчують обставини, через які дитина не має батьківського піклування.

- Відсутність батьків підтверджується відповідними документами які є юридичною підставою для надання цим дітям матеріального забезпечення і пільг, передбачених чинним законодавством, а саме:

- копіями свідоцтва про смерть,
- рішень судових органів,
- довідками закладів охорони здоров'я тощо.

- **Діти –сироти – це діти батьки яких померли або загинули.** (Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», який набув чинності 13 січня 2005 р. ст.1). **Документи, які підтверджують статус:**

- Документ – свідоцтво про смерть кожного із батьків.
- Якщо дитину виховувала одинока матір, яка померла або загинула, додається довідка з органу реєстрації актів цивільного стану за місцем реєстрації народження дитини щодо запису відомостей про батька дитини у Книзі реєстрації народжень за вказівкою матері відповідно до ст.135 Сімейного кодексу України.
- Якщо свідоцтво про смерть батька, матері втрачене, то треба звернутися до органу реєстрації актів цивільного стану за місцем реєстрації смерті батька, матері про видачу повторного свідоцтва про смерть.

- До числа дітей, позбавлених батьківського піклування, належать ті, що залишилися без піклування батьків. (Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» (далі – Закон), який набув чинності 13 січня 2005 р. ст.1):

- у зв'язку з позбавленням їх батьківських прав,
- відібранням у батьків без позбавлення батьківських прав,
- визнанням батьків безвісно відсутніми, обмежено або недієздатними,
- оголошенням їх померлими,
- відбуванням покарання в місцях позбавлення волі та перебуванням їх під вартою на час слідства,
- розшуком їх органами внутрішніх справ, пов'язаним з ухиленням від сплати аліментів та відсутністю відомостей про їх місцезнаходження,

- тривалою хворобою батьків, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки,
- підкинуті діти,
- діти, батьки яких невідомі,
- діти, від яких відмовились батьки,
- безпритульні
- діти, які були покинуті батьками, самі залишили сім'ю або дитячі заклади, де вони виховувались, і не мають певного місця проживання.

-

- **Безвісті відсутня особа** – фізична особа може бути визнана судом безвісно відсутньою, якщо протягом одного року в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування. (ст. 43, 44 Цивільного кодексу України).

- **Недієздатна особа** – фізична особа може бути визнана судом недієздатною, якщо вона внаслідок хронічного, стійкого психічного розладу не здатна усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними (ст. 39, 41 Цивільного кодексу України).

- **Обмежено дієздатна особа** – фізична особа може бути визнана судом обмежено недієздатною, якщо вона психічно хвора, розумово відстала або перебуває на тривалому стаціонарному лікуванні в лікувально-профілактичному закладі чи на державному утриманні в будинках-інтернатах. (ст. 42 Цивільного кодексу України).

- **Оголошення особи померлою** – фізична особа може бути оголошена судом померлою, якщо у місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування протягом трьох років, а якщо вона пропала безвісті за обставини, що загрожували їй смертю або дають підставу припускати її загибель від певного нещасного випадку, протягом шести місяців. (ст. 46, 47 Цивільного кодексу України).

- **Діти, позбавлені батьківського піклування** – це діти, батьки яких позбавлені батьківських прав. Документи, які підтверджують статус:

- Документ – рішення суду.
- **Якщо батьки оголошені померлими** – документи рішення суду та свідоцтво про смерть, видане органами реєстрації актів цивільного стану на підставі рішення суду.

- **Якщо батьки відбувають покарання** – документ – вирок суду,
- **Якщо батьки перебувають під вартою на час слідства** – документ – ухвала суду про оголошення в розшук та довідка органів внутрішніх справ про розшук батьків і відсутність відомостей про їх місцезнаходження.
- **Якщо тривала хвороба батьків** яка, перешкоджає виконувати батьківські обов'язки – документ – висновок органу охорони здоров'я про наявність у батька, матері дитини хвороби, що перешкоджає виконанню батьківських обов'язків, виданим у порядку, встановленому МОЗ України.
- **Якщо це підкинуті чи знайдені діти**, батьки яких невідомі, діти покинуті в пологовому будинку або якщо їх відмовились забрати батьки чи інші родичі – документ – акт про дитину, покинуту в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я про покинуту чи знайдену дитину, затвердженою МОЗ України, довідка з органу реєстрації актів цивільного стану за місцем реєстрації народження дитини про запис батьків у Книзі реєстрації народжень.
- **В обліково-статистичній картці містяться (ст. 16 закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування») – додаток 11 до наказу МОНУ від 28.12.2006 № 864:**
 - дані про дитину,
 - її спадковість, здоров'я,
 - місце походження,
 - місце проживання,
 - дані про батьків, братів, сестер і близьких родичів,
 - дані про майно,
 - про житло, в якому проживала така дитина, або яке належить їй на праві власності, або яке закріплене за дитиною на інших підставах,
 - інформація про заклади та сім'ї, де дитина перебувала на утриманні та вихованні,
 - план та результати соціального супроводу дитини,
 - інформація про розвиток дитини,
 - результати навчання тощо.

- Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування забезпечуються **єдиним квитком**, який дозволяє безоплатно відвідувати всі культурно-освітні установи комунальної власності. Квиток дає право на безоплатне відвідування кінотеатрів, виставок, музеїв, спортивних споруд комунальної форми власності, безоплатний проїзд у громадському міському (приміському) транспорті (крім таксі). (ст. 11 Постанови Кабінету Міністрів від 05.04.1994 № 226 «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування» із змінами та доповненнями від 30.08.2003).

- **Патронат** передбачає виховання та спільне проживання дитини в сім'ях громадян України на підставі договору про патронат. Патронат здійснюється в двох формах: *прийомні сім'ї (прийомні батьки)* та *дитячі будинки сімейного типу (батьки вихователі)*. Ці форми влаштування створюються за рішенням виконавчих комітетів місцевих рад на основі висновку Органів опіки та піклування, до яких звернулись із письмовим зверненням особи, що мають намір створити прийомну сім'ю чи дитячий будинок.

- **Дитячий будинок сімейного типу** – окрема сім'я, яка створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як 5 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. (ст. 1 Закону України «Про охорону дитинства»).

- **Прийомна сім'я** – сім'я, яка добровільно взяла із закладів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, від 1 до 4 дітей на виховання та спільне проживання. (ст. 1 Закону України «Про охорону дитинства»).

- Створення прийомної сім'ї не передбачає забезпечення житлом і діти реєструють у житлових приміщеннях прийомних батьків, якщо ці приміщення відповідають встановленим нормам. Діти в прийомних сім'ях перебувають на повному державному утриманні і необхідні кошти перераховуються в межах встановлених соціальних стандартів на особистий рахунок одного з батьків. Фінансування надходить за рахунок обласних бюджетів та бюджету АР Крим.

Діти з малозабезпечених

(соціально неспроможних) родин.

Малозабезпечена сім'я - сім'я, яка з поважних або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї (ст. 1 Закону України «Про державну

соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» від 1 червня 2000 року N 1768-III зі змінами та доповненнями).

Законом України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» передбачено надання соціальної допомоги, розмір якої визначається як різниця між прожитковим мінімумом для сім'ї та її середньомісячним сукупним доходом, але не може бути більшим ніж 75% прожиткового мінімуму для сім'ї.

Документи, що підтверджують статус:

- копія свідоцтва про народження дитини;
- довідка про призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям.

Рішення про призначення державної соціальної допомоги чи про відмову в її наданні приймається органом праці та соціального захисту населення протягом десяти календарних днів і наступного після його прийняття дня надсилається уповноваженому представнику малозабезпеченої сім'ї.

Діти, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС.

До дітей, потерпілих від Чорнобильської катастрофи, належать неповнолітні діти, які:

- евакуйовані із зони відчуження, у тому числі діти, які на момент евакуації знаходились у стані внутрішньоутробного розвитку;
- проживали на момент аварії чи прожили або постійно навчалися після аварії не менше одного року в зоні безумовного (обов'язкового) відселення;
- проживали на момент аварії чи прожили або постійно навчалися після аварії не менше двох років у зоні гарантованого добровільного відселення;
- проживали на момент аварії чи прожили або постійно навчалися після аварії не менше трьох років у зоні посиленого радіоекологічного контролю;
- народились після 26 квітня 1986 року від батька, який на час настання вагітності матері мав підстави належати до категорії 1, 2 або 3 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, або народжені

матір'ю, яка на час настання вагітності або під час вагітності мала підстави належати до категорії 1, 2 або 3 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;

- хворі на рак щитовидної залози незалежно від дозиметричних показників, а також хворі на променеву хворобу;

- одержали дозу опромінення щитовидної залози внаслідок Чорнобильської катастрофи, яка перевищує рівні, встановлені Міністерством охорони здоров'я України.

Документ, який підтверджує статус дитини-чорнобильця – посвідчення (завірена ксерокопія котрого повинна бути в навчальному закладі).

Посвідчення є документом, що підтверджує статус громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та надає право користуватися пільгами і компенсаціями, встановленими Законом України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", іншими актами законодавства:

- пункт 2 постанови КМУ "Про затвердження Порядку видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" від 20.01.1997 року № 51.

- пункт 8 постанови КМУ "Про затвердження Порядку видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" від 20.01.1997 року № 51.

- стаття 27 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" від 28.02.1991 року № 796-XII.

- пункт 8 постанови КМУ "Про затвердження Порядку видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" від 20.01.1997 року № 51.

- пункт 4 статті 14 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" від 28.02.1991 року № 796-XII.

Відповідно до Порядку дітям, які належать до потерпілих від Чорнобильської катастрофи, видаються посвідчення жовтого кольору,

серія Д2. Такими посвідченнями постраждалі від аварії на ЧАЕС можуть користуватися до досягнення повноліття.

Діти – інваліди.

Дитина-інвалід – дитина зі стійким розладом функцій організму спричиненими захворюванням, травмою або вродженими вадами розумового чи фізичного розвитку, що зумовлюють обмеження її нормальної життєдіяльності та необхідність додаткової соціальної допомоги і захисту (ст. 1 Закону України «Про охорону дитинства»).

Дитина-інвалід — особа віком до 18 років (повноліття) зі стійким розладом функцій організму, зумовленим захворюванням, травмою (її наслідками) або вродженими вадами розумового чи фізичного розвитку, що призводить до обмеження нормальної життєдіяльності та викликає необхідність надання їй соціальної допомоги і захисту (Закон України Про реабілітацію інвалідів в Україні із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 15 січня 2009 року N 878-VI).

Дана категорія розподіляється на інвалідів з дитинства та дітей-інвалідів віком до 18 років.

В навчальних закладах повинна бути постійно поновлювальна інформація про інвалідів, дітей-інвалідів, які перебувають на обліку. Необхідно володіти даними про зняття з обліку та причини зняття.

Порядок видачі медичного висновку про дитину-інваліда віком до 18 років, затверджене наказом Міністерства охорони здоров'я України від 4 грудня 2001 року №482, встановлює наступне:

- установлення у дитини медичних показань для визнання її інвалідом віком до 18 років здійснюється лікарсько-консультативними комісіями дитячих обласних, багатопрофільних міських лікарень, спеціалізованих лікарень, диспансерів, де діти перебувають на диспансерному обліку та спеціалізованому лікуванні, Української дитячої спеціалізованої лікарні "ОХМАТДИТ", Українського центру медичної реабілітації дітей з органічним ураженням нервової системи, клінік науково-дослідних установ Міністерства охорони здоров'я України та академії медичних наук України після стаціонарного або амбулаторного обстеження.

- При обстеженні вказаних закладах наявність у дитини медичних показань для визнання її інвалідом віком до 18 років обґрунтовується лікуючим лікарем у первинній медичній документації: медичній карті стаціонарного хворого або історії розвитку дитини за підписами лікуючого лікаря, завідувача відділення (поліклініки) та заступника головного лікаря з медичної частини із зазначенням згідно з Міжнародною класифікацією хвороб діагнозом та кодом. Аналогічний запис заноситься до консультативного висновку спеціаліста за підписами лікуючого лікаря, завідувача відділення (поліклініки), заступника головного лікаря з медичної частини, засвідченими печаткою лікувально-профілактичного закладу.
- Консультативний висновок спеціаліста видаються на руки батькам дитини, усиновителям, опікуну або піклувальнику.

Діти, батьки яких загинули під час виконання службових обов'язків.

Документи, які підтверджують соціальний статус дитини, батьки яких загинули від нещасних випадків на виробництві або під час виконання службових обов'язків:

- копія свідоцтва про народження ;
- ксерокопія документа, що підтверджує належність дитини до зазначеної категорії (це посвідчення так і називається "Посвідчення члена сім'ї військовослужбовця, який загинув (помер) чи пропав безвісті під час проходження військової служби"). Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їхнього соціального захисту" від 22.10.1993 р. № 3551-XII. Розпорядження Президента України "Про заходи щодо захисту дітей, батьки яких загинули під час виконання службових обов'язків" від 11 червня 2007 року № 119/2007-рп.

Діти одиноких матерів.

Дитина одинокої матері - дитина, яку виховує тільки мати, тому що:

- дані про батька у свідоцтві про народження дитини були записані за вказівкою матері;

- батько дитини помер (або батько дитини визнаний судом без вісті відсутнім, або батько дитини визнаний судом померлим, або батько дитини визнаний недієздатним, або батько дитини знаходиться у розшуку), до того ж, призначити дитині пенсію через втрату годувальника неможливо, бо він не мав достатнього трудового стажу;
- одинокі усиновителі, якщо у свідоцтві про народження дитини (рішенні про усиновлення дитини) відсутній запис про батька (матір) або запис про батька (матір) проведено в установленому порядку державним органом реєстрації актів цивільного стану за вказівкою матері (батька, усиновителя) дитини;
- вдови та вдівці з дітьми, мати (батько) дітей у разі смерті одного з батьків, шлюб між якими було розірвано до дня смерті, які не одержують на них пенсію в разі втрати годувальника або державну соціальну допомогу. (Закон України "Про державну допомогу сім'ям з дітьми" ст. 18-1)

!!! Жінка, яка має дітей від особи, з якою вона не перебувала і не перебуває в зареєстрованому шлюбі, але з якою вона веде спільне господарство, разом проживає і виховує дітей, права на одержання допомоги, встановленої на дітей одиноким матерям, **не має**. При реєстрації цієї жінкою шлюбу з особою, від якої вона має дітей, допомога на дітей, народжених від цієї особи, не призначається.

Одинокі матері стоять на державному обліку та отримують там на дитину допомогу одинокої матері.

Щодо переліку документів, які необхідні для підтвердження статусу дитини одинокої матері це:

- довідка державного органу РАЦС про підстави внесення до книги реєстрації народжень відомостей про батька дитини;
- копія свідоцтва про народження дитини. (визначено Порядком призначення й виплати державної допомоги сім'ям з дітьми, який затверджено постановою КМУ від 27 грудня 2001 р. № 1751).

Діти-напівсироти.

Дитина – напівсирота - дитина, в якій помер один з батьків або один з батьків позбавлений батьківських прав.

Документи, що підтверджують статус:

- свідоцтво про смерть,
- рішення суду про позбавлення батьківських прав одного з батьків помер (або один з батьків дитини визнаний судом без вісті відсутнім, або один з батьків дитини визнаний судом померлим, або один з батьків дитини визнаний недієздатним, або один з батьків дитини знаходиться у розшуку).

Діти з багатодітних родин.

Багатодітна сім'я - сім'я, що складається з батьків (або одного з батьків) і трьох та більше дітей. Отже, щоб родина вважалася багатодітною, в ній має бути як мінімум троє дітей до 18 років. (ст. 1 Закону України «Про охорону дитинства»).

Почесне звання України «Мати-героїня»

Звання «Мати-героїня» присвоюється жінкам, які народили та виховали до 8-річного віку п'ятьох і більше дітей, у тому числі усиновлених дітей, ураховуючи особистий внесок у виховання дітей у сім'ї, створення сприятливих умов для здобуття дітьми освіти, розвитку їхніх творчих здібностей, формування високих духовних і моральних якостей (Указ Президента від 29.06.2001 р. № 476/2001).

Для отримання почесного звання «Мати-героїня» потрібно звернутися до органів місцевого самоврядування, які мають підготувати й надіслати через обласні державні адміністрації до Секретаріату Президента всі необхідні документи (подання, нагородний лист, протоколи, свідоцтва про народження дітей тощо) для отримання цього звання.

З 1 січня 2008 року жінкам, яким присвоєне звання «Мати-героїня», виплачується одноразова грошова допомога в десятикратному розмірі прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб (Указ Президента від 25.12.2007 р. №1254/2007 «Про

одноразову винагороду жінкам, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня»).

Для підтвердження статусу дитина з багатодітної родини у навальному закладі повинні бути наступні документи:

- посвідчення, яке має право на пільги, передбачені законодавством для дітей з багатодітних сімей;
- довідка про склад сім'ї або паспортні дані одного з батьків з розділом «Особливі відмітки», де вписуються дані про дітей.

Діти журналістів, які загинули.

Перелік документів, які підтверджують статус дитини журналістів, які загинули або стали інвалідами визначається:

- Указом Президента України «Питання соціального захисту дітей журналістів, які загинули або стали інвалідами у зв'язку з виконанням службових обов'язків» (Із змінами, внесеними згідно з Указами Президента N 1197/2003 (1197/2003) від 20.10.2003, N 1331/2005 (1331/2005) від 23.09.2005);
- Порядком призначення стипендій Президента України дітям журналістів, які загинули або стали інвалідами у зв'язку з виконанням службових обов'язків, затвердженим Указом Президента України від 30 квітня 2002 року N 428/2002.

Документи:

- копія акта за формою Н-1 про нещасний випадок у зв'язку з виконанням журналістом службових обов'язків або документ правоохоронного органу про порушення кримінальної справи за фактом убивства журналіста чи заподіяння журналістові тілесних ушкоджень, що призвели до інвалідності, або рішення суду про вчинення проти журналіста злочину у зв'язку з виконанням службових обов'язків;
- копію посвідчення інваліда I чи II групи журналіста, який став інвалідом у зв'язку з виконанням службових обов'язків;
- копію свідоцтва про смерть журналіста;

- документи, що підтверджують родинні стосунки дитини з журналістом, який загинув або став інвалідом у зв'язку з виконанням службових обов'язків – свідоцтво про народження. (Пункт 3 із змінами, внесеними згідно з Указом Президента N 1197/2003 (1197/2003) від 20.10.2003, в редакції Указу Президента N 1331/2005 (1331/2005) від 23.09.2005)

Діти, батьки яких були шахтарями і загинули.

Шахтарями вважаються особи, які були зайняті безпосередньо на роботах з видобування вугілля або/та підземних роботах чи роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці, Список N 1 яких затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16 січня 2003 р. N 36 (36-2003-п) (Офіційний вісник України, 2003 р., N 4, ст. 102), що дає право на пенсію за віком на пільгових умовах. (п. 2 Порядку видачі посвідчення члена сім'ї загиблого шахтаря, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 9 січня 2008 р. N 6).

Право на отримання посвідчення мають особи - члени сім'ї загиблого шахтаря відповідно до статті 33 Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" (1105 -14) і частини третьої статті 6 Закону України "Про підвищення престижності шахтарської праці"

Посвідчення дитини загиблого шахтаря:

- **віком від 8 до 16 років** видається матері (іншому дорослому члену сім'ї загиблого, опікунові).
- Дитині, що **не досягла 8-річного віку**, передбачені законодавством пільги надаються на підставі довідки, яка видається матері (іншому дорослому члену сім'ї загиблого шахтаря, опікунові).

На всіх дітей вищезазначених категорій повинні складатися акти обстеження житлово-побутових умов (не менше 2-х разів за навчальний рік – перед початком I та II семестру), з метою виділення безкоштовного харчування, надання матеріальної допомоги чи пропозиціями щодо оздоровлення. Акти складаються за встановленим зразком, затвердженим додатком 12 наказу Міністерства освіти і науки України

від 28.12.2006р. № 864. Заповнює класний керівник разом з представниками батьківської ради класу чи іншими представниками громадськості.

На кожну дитину заводиться облікова картка сім'ї дитини, яку заповнює соціальний педагог навчального закладу відповідно до додатка 11 наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2006р. №864.

Відповідно до додатка 10 наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2006р. №864. класний керівник двічі за навчальний рік (на початку I та II семестру або за необхідністю – нова дитина, зміна умов існування дитини в сім'ї) заповнює соціальний паспорт класу. На підставі соціальних паспортів класів соціальний педагог заповнює соціальний паспорт навчального закладу та таблиці даних на дітей вищезазначених категорій.

Дані додатків 4-5 надаються до управління освіти станом на 5 вересня та 15 січня кожного календарного року. Про зміни у категоріях або появі нових дітей зазначених категорій повідомляти одразу.